

Sygn. akt

III AUa 1063/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **25 stycznia 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Mirosław Szwagierczak
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska (spr.) SSA Alicja Podczaska
	Protokolant	sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **25 stycznia 2013 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **S. D.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o wysokość kapitału początkowego

na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **14 sierpnia 2012 r.** sygn. akt **III U 619/12**

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu .

Sygn. akt III AUa 1063/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją z dnia 27 kwietnia 2012 roku ustalił wnioskodawcy S. D. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku przywołując przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998

roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z zaznaczeniem, iż przy swoich obliczeniach nie uwzględnił okresów od dnia 1 do 30 kwietnia, od dnia 1 lipca do 31 sierpnia i od dnia 1 października do 30 listopada 1980 roku, od dnia 1 do 7 września 1981 roku, od dnia 1 do 7 grudnia 1992 roku, dnia 31 stycznia 1993 roku, dnia 1 kwietnia 1993 roku, od dnia 2 do 9 maja 1993 roku wskazując na fakt korzystania przez wnioskodawcę w tym czasie z urlopu bezpłatnego jak i od dnia 11 czerwca 1990 roku do dnia 11 lipca 1991 roku ze względu na brak wystarczającego udowodnienia oraz od dnia 12 lipca 1991 roku do dnia 31 grudnia 1991 roku, gdyż wnioskodawca nie wykazał daty powrotu z pracy w ramach zatrudnienia na budowie eksportowej.

W odwołaniu od wymienionej decyzji wnioskodawca S. D. domagał się jej zmiany kwestionując brak uwzględnienia w przyjętym okresie ubezpieczenia wymienionych w decyzji okresów przecząc aby korzystał z urlopu bezpłatnego oraz przywołując zapisy ze świadectwa pracy wystawionego przez jego zasadniczego pracodawcę.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołania prezentując stanowisko o prawidłowości wydanej przez siebie decyzji i podnosząc, iż zakwestionowany okres stanowił czas, gdy wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego jak i niewątpliwie z dni wolnych od pracy po zatrudnieniu na budowie eksportowej, które to okresy nie są składkowymi czy też nieskładkowymi i nie mogą wpływać na wartość kapitału początkowego.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu wyrokiem z dnia 14 sierpnia 2012 roku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż stwierdził, że w decyzji należy skreślić pkt V. Sąd pierwszej instancji ustalił, że wnioskodawca do wniosku o ustalenie wartości kapitału początkowego złożony w dniu 17 grudnia 2007 roku dołączył między innymi świadectwo pracy wystawione przez (...)w którym wskazano jego zatrudnienie od dnia 10 października 1977 roku do dnia 30 września 1993 roku z zaznaczeniem, iż w okresie od dnia 11 czerwca 1990 roku do dnia 11 lipca 1991 roku świadczył pracę na budowie eksportowej w byłej Czechosłowacji. Sąd zauważył, iż z treści wspomnianego świadectwa jasno wynika, że wnioskodawca nie korzystał z urlopu bezpłatnego. Również w jego aktach osobowych brak jest wniosków o urlop bezpłatny. Wobec powyższego należało uznać, iż ustalenia organu rentowego są dowolne i niczym nie potwierdzone. Jako podstawę prawną swojego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wskazał zapis art.174 ust. 2 w związku z art. 15 - 18 oraz art. 6 i 7 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jak i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie art. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez uznanie, iż okresy wymienione w decyzji jako nieuznane podczas których wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego i przedłużonego urlopu po zatrudnieniu na budowie eksportowej i nie wykazał daty powrotu z tego zatrudnienia stanowią okres mające być uwzględnione. Apelujący wskazując na brak stosownych ustaleń wniósł o dokonanie stosownej zmiany wyroku poprzez oddalenie odwołania względnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Wnioskodawca wniósł o oddalenie apelacji przedstawiając dokumenty obrazujące czas jego zatrudnienia w ramach budowy eksportowej.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w R. jest uzasadniona w zakresie wywołującym konieczność uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Należy na wstępie zauważyć, iż wartość kapitału początkowego jest ustalana przy zastosowaniu treści art. 174 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Podana norma w ust. 2 nakazuje przyjęcie przy ustalaniu kapitału początkowego przebytych przed dniem wejścia w życie ustawy okresów składkowych, o których mowa w art. 6 jak i okresów nieskładkowych wymienionych w art. 7 ust. 5 oraz w art. 7 ust. 1 – 4 i 6 – 12 cytowanej ustawy (te ostatnie w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 ustawy). To bezpośrednio nawiązanie do zasad kwalifikacji okresów ubezpieczenia w podanych normach prawa

nakazuje uwzględnienie jedynie tych mieszczących się w podanych ramach ustawowych. W tych zasadach kwalifikacji okresów nie mieszczą się okresy urlopów bezpłatnych. I to niezależnie od przyczyn ich udzielenia. Ta ostatnia uwaga jest istotna z uwagi na fakt, iż zgodnie z regułami zatrudniania pracownika w ramach budów eksportowych określonymi chociażby w treści rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 roku w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem pracownicy tacy u macierzystego pracodawcy korzystają w tym czasie z urlopu bezpłatnego, który udzielony jest na czas zatrudnienia na budowie i jest przedłużany na okresy następujące po zakończeniu tego typu zatrudnienia w związku z udzielonymi dniami wolnymi w trakcie których wykorzystują oni urlopy wypoczynkowe czy z tytułu dni wolnych wyrównujących czas pracy. Sąd pierwszej instancji bazując na oświadczeniu wnioskodawcy uzyskanym nawet bez pouczenia o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań i braku w dokumentacji osobowej wnioskodawcy wniosków o urlopy bezpłatne jak i treści świadectwa pracy wystawionego przez macierzystego pracodawcę uznał, iż wnioskodawca nie korzystał z urlopu bezpłatnego. Tymczasem dokumentacja zalegająca w aktach organu rentowego jak i dokumenty złożone przez wnioskodawcę w postępowaniu apelacyjnym wywołują konieczność bardziej dokładnych ustaleń popartych właściwą analizą tej dokumentacji. Niewątpliwie część zbiorczej dokumentacji płacowej wskazującej na brak list płac nie jest tożsama z faktem, iż wnioskodawca w tym czasie nie pracował i nie uzyskiwał z tego tytułu wynagrodzenia (dotyczy to miesięcy: kwietnia, lipca, sierpnia, października i listopada 1980 roku). Jednak pozostałe ustalenia dotyczące kilkudniowych czy wręcz dziennych urlopów bezpłatnych mają potwierdzenie w dokumentacji płacowej wystawionej przez pracodawcę i winny być w sposób bardziej precyzyjny skomentowane przez stronę przeczącą jej prawidłowości. Także całość okresu wynikająca z zatrudnienia w ramach budowy eksportowej czy po jego ustaniu wymaga szczegółowego ustalenia sposobu realizowania przez wnioskodawcę swoich uprawnień pracowniczych w tym zakresie. W tym ostatnim przypadku nie bez znaczenia na wynik postępowania będzie miała wpływ zastosowana przez organ odwoławczy wykładnia stosownych przepisów prawa. Należy w tym miejscu zauważyć dający się stwierdzić pewien dualizm poglądów Sądu Najwyższego co do prawnych możliwości uwzględnienia okresów występujących po zakończeniu zatrudnienia w ramach budowy eksportowej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2011 roku w sprawie sygn. akt III UK 13/11 oraz odmienny wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2012 roku w sprawie sygn. akt III UK 99/11), który spowodował, iż tutejszy Sąd Apelacyjny w sprawie sygn. akt III AUa 955/12 zwrócił się ze stosownym pytaniem prawnym i aktualnie nadal oczekuje na uzyskanie odpowiedzi.

Reasumując Sąd Apelacyjny uznał, iż rozstrzygnięcie wydane przez Sąd pierwszej instancji zapadło bez dokonania jakichkolwiek jednoznacznych i pewnych ustaleń. Zresztą sama treść wyroku budzi bardzo poważne wątpliwości co do prawnej możliwości jej wykonania. Zgodnie z zasadami procedury cywilnej wynikającymi chociażby z brzmienia art. 365 i 366 k.p.c. wiążący jest wyrok sądu. Tymczasem skreślenie punktu V decyzji – tak jak to zapisał w swoim orzeczeniu Sąd Okręgowy – oznacza faktycznie brak jakiegokolwiek rozstrzygnięcia merytorycznego. Skreślenie to bowiem nie stanowi automatycznego uznania wspomnianych okresów jako składkowych i nieskładkowych – tym bardziej gdy zauważymy brak ingerencji Sądu pierwszej instancji w te punkty decyzji w których wskazano czynności powodujące ustalenie konkretnej wielkości kapitału początkowego.

Orzeczenie Sądu Apelacyjnego znajduje swoją podstawę prawną w treści powołanych przepisów prawa i art. 386 § 1 k.p.c.